חֲנֻכָּה הָאָסוּר (מ) בַּהֲנָאָה בִּשְׁאָר נֵרוֹת, אֲפִלּוּ אֶחָד בְּאֶלֶף *)לא בָּטֵיל, (כב) דְּהָוֵי דָּבָר (ט) [ט] שֶׁל מִנְיָן (תרומת הדשן סימן ק״ג), אֶלָּא יַדְלִיק מִן הַמְּעֹרָבוֹת (י) (כג) כָּל כָּךְ שֶׁבְּוַדַּאי נֵר שֶׁל הֶתֵּר דּוֹלֵק עִם נֵר שֶׁל אִסּוּר, *וְאָז (כד) מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ אֶצְלָן (דברי עצמו): **ב** (כה) *[ח]הַדְלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה, [ט]לְפִיכָךְ *אִם כָּבְתָה קוֹדֶם

*) (פרוש) לְהַדְלִיק כָּל אֶחָד בְּפָנֵי עַצְמוֹ, אֲבָל לְהַדְלִיק שְׁתַּיִם אוֹ שָׁלֹשׁ בְּיַחַד בָּטֵל בְּרוּב). ח מַסְקָנַת הַגְּמָרָא כ״ג (ע״א). ט כְּרַב חִסְדָּא (שם כא.), וְרַבִּי יִרְמְיָה לְטַעֲמֵיהּ דְּרַב (שם ע״ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

מָצָאתִי כָּתוּב: (מ) **בַּהֲנָאָה.** פֵּרוּשׁ לְאַחַר שֶׁהֻדְלַק וְכָבָה, דְּקוֹדֶם לָכֵן לֹא נֶאֱסַר דְּהַזְּמָנָה לָאו מִלְּתָא הִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן תרל״ח סוֹף סָעִיף א׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (ט) **שֶׁל מִנְיָן.** אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שְׁמוֹכְרִין הַנֵּרוֹת בְּמִשְׁקָל, מִכָּל מָקוֹם נֵרוֹת שֶׁל מִצְוָה הַכֹּל מוֹנִין אוֹתָן בְּכָל לַיְלָה. תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ קג), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן ט״ז (סק״ו) וּבְתְשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א) סִימָן צ״ח וּבִתְשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן ל״ב, וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (סוף הגב״י): (י) **כָּל כָּךְ.** פֵּרוּשׁ אִם נִתְעָרֵב אֶחָד יַדְלִיק שְׁנַיִם וְאִם נִתְעָרְבוּ שְׁנַיִם יַדְלִיק שִׁלְשָׁה, וְרַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) פָּסַק דְּאֶחָד דְּעַל זֶה אֵין צָרִיךְ רְאִיָּה, דַּאֲפִלּוּ אִם בְּשָׁעַת הַבְטוּל לֹא הָיָה רָאוּי לְהִתְכַּבֵּד וְאַחַר הַבְטוּל יִהְיֶה רָאוּי לְהִתְכַּבֵּד. לֹא בָטֵל, מִכָּל שֶׁכֵּן לְהַקֵּל אִם בְּשָׁעַת הַבְטוּל רָאוּי, לֹא בָּטֵל אַף אִם אַחַר הַבְטוּל לֹא יִבָּרֵךְ עָלֶיהָ [אַחֲרוֹנִים]. וּפְשׁוּט דְּאִם הוּא רוֹאֶה שֶׁהָאוֹר אֵין נֶאֱחָז בְּהַתְּחִלָּה (נ) וּבְוַדַּאי יִכְבֶּה בְּמְהֵרָה, שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא בַּהַדְלָקָה זוֹ, וְצָרִיךְ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לוֹ לְהִטּוֹת עֵינָיו הַדָּבָר שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ שָׁם אֶל נֵר הַשַּׁמָּשׁ שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר שֶׁאֵין לוֹ חֵפֶץ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּנֵרוֹת שֶׁל מִצְוָה, וְאִז אַף עַל פִּי שֶׁהֵם גּוֹרְמִים יִתְרוֹן רְאוּת עֵינָיו לַיִת לָן בָּהּ: **[ט] שֶׁל מִנְיָן.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. עַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת שָׁם שֶׁמַּחְזִיק בִּדְעַת הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן דְּאִזְלִינַן בָּתַר קַדָּם הַבְּטוּל דַּהֲוָה נֵר חֲנֻכָּה וַחֲשִׁיב דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן, וְגַם הִשִּׂיג עַל הַשַּׁ״ז דְּכָתַב דִּלְא מְשַׁעֵם קְבוּעַ, דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁלְּדַעְתּוֹ אֵינוֹ דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן שֶׁהוּא קְבוּעַ דְּרַבָּנָן, וְקָבוּעַ דְּאוֹרַיְיתָא אֵין כָּאן כָּל שֶׁאֵין הָאִסּוּר נִכָּר וְיָרוּעַ בְּמְקוֹמוֹ דְּוַדַּאי הֶתֵּר הוּא, וְעַיֵּן בְּפִתְחֵי תְשׁוּבָה (פסחים ט״ו), עַיֵּן שָׁם. וּבְשָׁבוּת יַעֲקֹב (ח״ב) סִימָן ל״ב הִשִּׂיג עַל הָרְאָיוֹת הַפָּנִים מְאִירוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם כָּתַב שֶׁדִּבְרֵי הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן נְכוֹנִים שֶׁלֹּא בָּא לְהָבִיא רְאָיָה עַל זֶה דְּאִזְלִינַן בָּתַר קַדָּם הַבְּטוּל

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְאַחַר שֶׁהֻדְלַק, שֶׁנַּעֲשָׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה, (כו) נִתְעָרֵב [דְּמִקְדָּם לָכֵן לֹא נֶאֱסַר דְּהַזְּמָנָה לָאו מִלְּתָא הִיא], וְאַחַר כָּךְ כָּבָה (כז) בְּתוֹךְ זְמַן שִׁעוּרוֹ, וּפָסַק בְּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן דְּלֹא בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף, דְּהֵינוּ לְטֹל אַחַת מִתּוֹכָן לְהַדְלִיקוֹ וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, (כז) וְהוּא הַדִּין בְּעוֹדָן דּוֹלְקִין לֹא יִטֹּל אֶחָד מִתּוֹכָן לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְאוֹרוֹ, וְכֹל מַטָּעַם דְּהוּא דָּבָר שֶׁל מִנְיָן, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּאֲפִלּוּ (כד) בְּמָקוֹם שֶׁרְגִילִין לְמֵכַר הַנֵּרוֹת בְּמִשְׁקָל, מִכָּל מָקוֹם נֵרוֹת שֶׁל מִצְוָה הַכֹּל מוֹנִין אוֹתָן בְּכָל לַיְלָה, וְדָבָר שֶׁבְּמִנְיָן חָשׁוּב הוּא וְלֹא בָּטֵיל: **(כב) דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁל מִנְיָן.** וְרַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) חוֹלֵק (כה) וּפוֹסֵק דְּחַד בְּתְרֵי בָּטֵל. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ז) שֶׁכָּתַב, דַּאֲפִלּוּ לְהַרְמ״א דְּוַקָּא כְּשֶׁנִּתְעָרֵב בְּתוֹךְ יְמֵי חֲנֻכָּה דַּחֲשׁוּבִין הֵן, (כו) דְּהֵן רְאוּיִין לְמִצְוָה בְּיוֹם הַמָּחֳרָת, אֲבָל אִם נִתְעָרֵב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְכָל שֶׁכֵּן לְאַחַר מִכֵּן, כְּבָר בָּטֵל חֲשִׁיבוּתוֹ, וְדֵינוֹ לְכֵלִי עַלְמָא כְּיֵבֶשׁ בְּיֵבֶשׁ וּבָטֵל בְּרוֹב: **(כג) כָּל כָּךְ שֶׁבְּוַדַּאי וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ, אִם נִתְעָרֵב נֵר חֲנֻכָּה אֶחָד מִדְּלִיק שְׁנַיִם, וְאִם נִתְעָרֵב שְׁנַיִם אוֹ שִׁלְשָׁה יַדְלִיק אֶחָד יוֹתֵר, כְּדֵי שֶׁיִּמְצָא בּוֹ נֵר שֶׁל הֶתֵּר גַּם כֵּן: **(כד) מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ אֶצְלָן.** דְּהָא הַדְלָקַת הַשַּׁמָּשׁ הוּא כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָן, שְׁמַע מִנָּהּ דְּאִם הֵם בְּיַחַד מֻתָּר לְשַׁמֵּשׁ אֶצְלָן. וְיֵשׁ מִן (כו) הַפּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ, דְּדַוְקָא שַׁמָּשׁ שֶׁעוֹמֵד לְמַעְלָה מִכָּל הַנֵּרוֹת שָׁרֵי דְּאָז עִקַּר תַּשְׁמִישׁוֹ לְאוֹר הַשַּׁמָּשׁ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹר כֻּלָּן הֲרֵי מִתְהַנֶּה גַּם כֵּן מִנֵּר חֲנֻכָּה. וְהֵנֵּה בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וּפְרִי חָדָשׁ הִסְכִּימוּ דְּהַדִּין עִם הָרַמ״א, אָמְנָם הַגְּרַ״א לְעֵיל בְּסִימָן רס״ד (ס״א) הֶאֱרִיךְ בָּזֶה, וּמִשְּׁמַע דִּלְדִבְרָיו אֵין הַדִּין הָזֶה מֻכְרָע, וְכֵן בְּמוֹר וּקְצִיעָה מַשְׁמַע (כח) דִּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּדִין זֶה: **ב (כה) הַדְלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר כֵּיוָן (כט) שֶׁהַדְלִיק תֵּכֶף קִיֵּם הַמִּצְוָה, לְפִיכָךְ אִם כָּבְתָה אֵין זָקוּק לָהּ. וְאִם הִדְלִיקָהּ בְּמָקוֹם הָרוּחַ וְכָבְתָה, זָקוּק לָהּ לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הָרוּחַ מָצוּי, דְּזֶה הָוֵי כְּאִלּוּ לֹא נָתַן בָּהּ שֶׁמֶן כְּשָׁעוּר, (ל) וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ עָלֶיהָ [אַחֲרוֹנִים]. וּפְשׁוּט דְּאִם הוּא רוֹאֶה שֶׁהָאוֹר אֵין נֶאֱחָז בְּהַתְּחִלָּה (לא) וּבְוַדַּאי יִכְבֶּה בְּמְהֵרָה, שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא בַּהַדְלָקָה זוֹ, וְצָרִיךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כו) בְּמִשְׁקָל אֵינָם נֶחְשָׁבוֹת דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן, מִשּׁוּם שֶׁמַּדְלִיקִין אוֹתָן בְּמִנְיָן, דְּהַמִּנְיָן לָאו מִשּׁוּם חֲשִׁיבוּת הִיא אֶלָּא הַמִּצְוָה כָּךְ הִיא: **(כז)** וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ח) דְּעַל כָּרְחָךְ מְיֵרֵי שֶׁנִּשְׁאַר גְּדוֹל כָּל כָּךְ שֶׁרָאוּי לְהַדְלִיקָהּ לְנֵר חֲנֻכָּה, דְּהֵינוּ שֶׁעַדַיִן יִדְלַק חֲצִי שָׁעָה, דְּאִם לֹא כֵּן הֲלֹא שׁוּב אֵינוֹ רָאוּיוֹ לְנֵר חֲנֻכָּה לְפִי מַה שֶּׁהוּא עַכְשָׁו, וּבָטֵל חֲשִׁיבוּתוֹ: **(כז)** הַבֵּ״ח (ס״ד), וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ שֶׁהוֹכִיחַ דְּהָרַ״ן (שם ט: ד״ה ת״ר נר) סוֹבֵר כֵּן, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א לְעֵיל בְּסִימָן רס״ד (ס״א), [וּמִדְּבָרָיו שָׁם מַשְׁמַע דְּגַם רַשַׁ״ל (שם כא: ד״ה נר אחרת) סְבִירָא לֵיהּ כֵּן, מִדְּפָרַשׁ עַל מֵימְרָא דְּרַבָּא וְצָרִיךְ נֵר אַחֶרֶת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, דְּהוּא מִשּׁוּם הֶכֵּר, וְלֹא פָּרַשׁ כְּפִשְׁטֵיהּ דְּעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְנֵר חֲנֻכָּה, וּבִקְרִי חָדָשׁ מַשְׁמַע דְּמִזֶּה אֵין רְאָיָה, דְּרַשַׁ״י רוֹצֶה לְפָרֵשׁ מֵימְרָא דְּרַבָּא גַּם אַלִּיבָּא דְּמַאן דְּאָמַר דְּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ]: **(כח)** שֶׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי רַמ״א, לְאו דַּפְשִׁיטָא לֵיהּ, דְּהָא אִיהוּ ז״ל כָּתַב בְּהַגָּהָ׳ה לַעֲשׂוֹת הַשַּׁמָּשׁ אָרֹךְ וְכוּ׳, וּמִכָּל מָקוֹם אָזֵיל לְחָמְרָא לֶאֱסֹר לְכַתְּחִלָּה כְּדַעַת הָרַ״ן ז״ל (שם). וְכָתַב שָׁם עוֹד דִּבְנַתְעָרֵב לְחוּד הוּא דְּמַקֵּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ בְּכֹהֲאי גַּוְנָא, וּבְזֶה נִרְאִין דְּבָרָיו. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְאִז מֻתָּר: **ב (כט) (נ)** דְּשָׁמָּא לֹא הָוֵי בְּרוּר שֶׁיִּכְבֶּה, כְּמוֹ שְׁמָנִים פְּסוּלִים דְּמַדְלִיק בָּהֶן [פְּרִי מְגַדִּים (משו״ת סק״י)]: **(לא)** דְּזֶה גָּרַע מִפְּתִילוֹת שֶׁאֵין נֶאֱחָז בָּהֶן הָאוֹר יָפָה, דְּשָׁם הָוֵי רַק חֲשַׁשׁ שֶׁיִּכְבֶּה:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁעָבַר זְמַנָּהּ, אֵינוֹ (יפ) זָקוּק לָהּ, [*] יַאֲפִלּוּ כָּבְתָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶם קַבָּלַת שַׁבָּת (כו) שֶׁעֲדַיִן הוּא מִבְּעוֹד יוֹם, אֵינוֹ זָקוּק לָהּ. כוְכֵן אִם לְאַחַר שֶׁהִדְלִיקָהּ בָּא לְתַקָּנָהּ וְכָבָה אוֹתָהּ בְּשׁוֹגֵג, אֵינוֹ זָקוּק לָהּ. הַגָּהָה: (כז) וְאִם רוֹצֶה (יג) [יב] לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ וְלַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ, אֵין לְבָרֵךְ עָלֶיהָ (רשב״א (פ״ל) סימן תקל״ט ור״ן שבת ט. ד״ה שמע מינה): ג לְנֵר שֶׁל (יג) [יג] (כח) חֶרֶס שֶׁהִדְלִיק בּוֹ לַיְלָה אַחַת, נַעֲשָׂה יָשָׁן וְאֵין מַדְלִיקִין בּוֹ לַיְלָה (כט) אַחֶרֶת, אֶלָּא לוֹקֵחַ חֲדָשִׁים בְּכָל לַיְלָה, וְאִם אֵין לוֹ אֶלָּא יָשָׁן מַסִּיקוֹ בְּכָל לַיְלָה בְּאוּר. וְנֵר שֶׁל מַתֶּכֶת אֵין צָרִיךְ חָדָשׁ. וְשֶׁל זְכוּכִית אוֹ שֶׁל חֶרֶס (ל) מְכַסֶּה, דֵּינוֹ כְּמַתֶּכֶת: ד מ״אֵין חוֹשְׁשִׁין לַפְּתִילוֹת לְהַחֲלִיפָם, (לא) עַד שֶׁתִּכְלֶה:

תרעד שֶׁמֻּתָּר לְהַדְלִיק מִנֵּר לְנֵר. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א מַדְלִיקִין (א) נֵר חֲנֻכָּה מִנֵּר חֲנֻכָּה, אוְדַוְקָא לְהַדְלִיק זֶה מִזֶּה (ב) בְּלֹא אָמְצָעִי, אֲבָל לְהַדְלִיק מִזֶּה

י תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סר׳ קכ).
כ הָרַ״ן (שבת ט. ד״ה שמע מינה) בְּשֵׁם תְּשׁוּבוֹת הָרַשְׁבָּ״א (ח״א סר׳ תקל״ט).
ל טוּר בְּשֵׁם הָרַ״ם מָרוֹטֶנְבּוּרְג עַל פִּי מַסֶּכֶת סוֹפְרִים (פ״כ ה״ג), וְכֵן כָּתְבוּ שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים.
מ שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סר׳ קפה).
א מִימְרָא שַׁבָּת כ״ב (ע״א) וּכְרַב וּכְמַאן דְּאָמַר מְשׁוּם בֵּיתוֹ מִצְוָה, רא״ש (שם פ״ב סר׳ ז) בְּשֵׁם הָרִי״ף (שם ט:), וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ן (שם כב: ד״ה ומדקאמרינן).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לא יִהְיֶה רָאוּי. (וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין זֶה מֻכְרָח, דִּבְכָהֵאי גַּוְנָא דְּרָאוּי בְּשָׁעַת הַבְּשׁוּל שַׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר דְּבָטֵל, דְּמִכָּל מָקוֹם בָּטֵל כִּבּוּדוֹ מֵאֵלָיו מֵחֲמַת הַתַּצְרוֹבוֹת שֶׁהֲרֵי לֹא נִכַּר מִי הוּא וְגָלָה כְּבוֹד מָפְנוּ, וְכֵיוָן שֶׁאִם תֹּאמַר כְּשֶׁבָּטֵל לֹא יִהְיֶה לְהִתְכַּבֵּד מוֹעִיל הַתַּצְרוֹבוֹת לְבָטְלוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הֵיכָא שֶׁאַחַר הַבְּשׁוּל יִהְיֶה רָאוּי לְהִתְכַּבֵּד יֵשׁ לוֹמַר דְּלָא מְהָנֵי לֵיהּ הַבְּשׁוּל לַעֲשׂוֹת מֵאֵינוֹ רָאוּי רָאוּי, וְצָרִיךְ עִיּוּן), רַק רְאִיּוֹת הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן לוֹמַר דְּנַר חֲנֻכָּה קָרוּי דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן אַף עַל גַּב דִּבְנֻדְּוּ בְּנֵרוֹת חל אֵין נִמְכָּרִין בְּמִנְיָן, כְּמוֹ בַּחֲתִיכַת חֲשָׁאת דְּבָטְלָה (יכמות פא:) כר׳, עַיֵּן שָׁם, וּמַה שֶּׁכָּתַב הַפְּנֵי מְאִירוֹת דְּלָא הֲוֵה קָבוּעַ, עַל זֶה הַשִּׁבּוּת יַעֲקֹב דְּדָמֵי לְתֻשַׁע חֲנִיּוֹת אֶלָּא שֶׁהַמְּקוֹלְקִין נִתְעָרְבוּ שֶׁהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזֶה טְרֵפָה דְּמִקְרֵי גַּם כֵּן קָבוּעַ. וְעַיֵּן שָׁם בְּמִנְחַת יַעֲקֹב כְּלָל מ״ג (ס״ק מו) דְּזֶה לֹא כְּדַעַת בַּעַל סֵפֶר כְּרִיתוֹת (לשון לימודים שער ג סי׳ ר), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסִפְרִי בֵּית אֶפְרַיִם עַל טְרֵפוֹת (ראש אפרים) בְּקוֹנְטְרֵס הַתְּשׁוּבוֹת סִימָן ב׳, וּבְשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֶבֶן הָעֵזֶר (סר׳ יא) בְּעִנְיָן זֶה דְּקוֹנֵחַ: ב [בשו״ע] וְאֲפִלּוּ כְּבָתָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת כו׳. עַיֵּן בְּט״ז (סק״ט) מַה שֶּׁכָּתַב עַל הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סר׳ קכ) בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּסִפְרִי שו״ת בֵּית אֶפְרַיִם (או״ח) סִימָן ס״ג לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַש״ז וְהַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ לִתְמֹהַּ עֲלֵיהֶם, וּבְיִשּׁוּב דִּבְרֵי הָרֹא״ש (שבת פ״ב סר׳ ג), וְהָרִי״ף (שם ט.), לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (שם כא. ד״ה ומותר) וּבְקֹשְׁיַת הַמַּהַרְשָׁ״א (שם ד״ה ודע), עַיֵּן שָׁם וְתִמְצָא מֵרְגּוֹעַ: [יב] לְהַחְמִיר. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ג׳ סִימָן מ״ח דְּאַף עַל גַּב דְּאֵין זָקוּק לָהּ, מִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְהַנִּיחַ אֶת הַנּוֹתָר מִנֵּר חֲנֻכָּה שֶׁל שַׁמָּשׁ כָּל זְמַן עֵת הַהַדְלָקָה, דְּאִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן חִישִׁינַן לְחַשְׁדָּא שֶׁלֹּא הִדְלִיק כְּלָל, וּרְאָיָה מִדְּאָמְרִינַן (שם כג.) חֲצִר שֶׁיֵּשׁ לָהּ שְׁנֵי פְּתָחִים כו׳ מְשׁוּם חֲשָׁדָא, וְקָשֶׁה מַאי אִיכָּא שְׁיִדּוּנוּהוּ לָךְ זְכוּת וְלוֹמַר דְּאַדְלִיק אֶלָּא שֶׁכְּבָתָה וְאֵין זָקוּק לָהּ כְּהַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים, אֶלָּא וַדַּאי כְּשֶׁלֹּא הִנִּיחַ הַנּוֹתָר בְּאוֹתוֹ מָקוֹם אִיכָּא חֲשָׁדָא לוֹמַר שֶׁלֹּא הִדְלִיק כְּלָל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב לְיַשֵּׁב קֻשְׁיַת הַבַּיִת יוֹסֵף (סר׳ תרעא ד״ה חצר) אַהֲנֵי דְּחָצֵר מְבֹרָכוֹת (סא.), וְגַם קֻשְׁיַת הַחֻכָּם צְבִי סִימָן צ״א אַהֲנֵי דְּפָרִיךְ (שבת כג.) וּמְנָא תֵּימְרָא דְּחִישִׁינַן לְחַשָּׁדָא דְּאַמַּאי פָּרִיךְ הָכָא טִפֵּי מִכָּל דּוּכְתֵי, וְעַל זֶה כָּתַב דִּלְחַשָּׁדָא שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כֵּן הַחֲשָׁד כֵּיוָן דְּאָמְרִינַן (שם) הָרוֹאֶה מְבָרֵךְ כו׳ יַחְשְׁדוּהוּ שֶׁרוֹצֶה לֵצֵאת חוֹבָתוֹ בְּרֹאשׁוֹת וְלֹא הִדְלִיק בְּפִתְחוֹ, וְלָזֶה פָּרִיךְ מִנָּא תֵּימְרָא דְּאִיכָּא חֲשָׁדָא בְּכָהֵאי גַּוְנָא, וּמַיְיתֵי מִפָּאָה (תוספתא פ״א ה״ז) דְּגַם כֵּן אִיכָּא חֲשָׁדָא שֶׁלֹּא נָתַן מִן הַקָּמָה שֶׁהוּא עִקַּר הַמַּצְוָה כו׳ וְעַיֵּן שָׁם, וְנָפְקָא מִינָּהּ שֶׁיַּחְשְׁדוּהוּ שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִן הַמֻּבְחָר מִזֶּה מְשׁוּם יְהִיְיתֶם נְקִיִּים כו׳: ג [יג] חֶרֶס. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק״ו) בְּעִנְיַן קִלְפֵּי בֵיצִים לְנֵר חֲנֻכָּה בְּשֵׁם אֲדֶמֶת קֹדֶשׁ (ח״ב או״ח סי׳ ז) שֶׁהֶבִיא בְּשֵׁם בַּעַל חֶסֶד לְאַבְרָהָם (מעין ב נהר נח) דְּקִלְפֵּי בֵיצִים וּבְצָלִים אֵין מַדְלִיקִין בָּהֶם. וְעַיֵּן בְּשַׁעֲלַת יַעְבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן קמ״ט שֶׁכָּתַב שֶׁמַּהֲאִי טַעְמָא עָדִיף לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה בְּפָנָס שֶׁיֵּשׁ לוֹ דְּפָנוֹת שֶׁל זְכוּכִית שֶׁאֵין הָרוּחַ שׁוֹלֵט שְׁתִּכְבֶּה מַהֵר, וְהֶבִיא מָהָא דְּשַׁבָּשִׁית שֶׁהָיָה דּוֹלֶקֶת (שבת כג.) כו׳ וּפְתָם עֲשָׁשִׁית הוּא לַעֲטָרְנָ״א כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַשְׁ״י (שם ד״ה עששית), וְכֵן מוּכָח מַעֲרוּבָה בְּעֲשָׁשִׁית (ברכות כה:) כר׳, וְהֶבִיאוֹ בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק״ח), וְלֹא רָאִינוּ מִי שְׁנוֹהֵג כֵּן:

בְּאֵר הַיטֵב

בְּתֵרֵי בָּטֵל, וְכֵן דַּעַת הַשַּׁ״ז (סק״ו), עַיֵּן שָׁם: ב (יפ) זָקוּק. וְאִם הִנִּיחָם בְּמָקוֹם שֶׁהָרוּחַ מְצוּיוֹ וְכָבְתָה, זָקוּק לָהּ וְחַיָּב לְהַדְלִיק פַּעַם אַחֶרֶת בִּבְרָכָה, וְכֵן אִם כְּבָתָה בְּמִזִּיד. גַּן מְצוּיוֹ סִימָן מ״ג. וּבְכֻנְסָת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) כָּתַב מִשָּׁם שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (שבת ט. אות ה) דְּחַיָּב לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקוֹ אֲבָל אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, וְכֵן כָּתַב הַשַּׁ״ז (סוף סק״י) דְּאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם: (יג) לְהַחְמִיר. הַסְכֶּמֶת הָאַחֲרוֹנִים דְּרָאוּי לְהַחְמִיר לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקוֹ בְּכָל עִנְיָן, וּבִפְרָט בְּעֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶם קַבָּלַת שַׁבָּת, עַיֵּן שָׁם. כְּתַב רַשַׁ״ל (שם סוף הסי׳) מְצוָה מִן הַמֻּבְחָר לְקָנוֹת שַׁעֲרָה לְנֵר חֲנֻכָּה מִפְּנֵי שְׁנוֹטֵף מִן הַנֵּרוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, מַאַחַר דְּאִטְעֲבִיד בְּהוּ מְצָוָה, וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִקָּנֶה שַׁעֲרָה מִנֵּרוֹת שֶׁל בָּתֵּי תְּפִלּוֹת שֶׁלָּהֶם, וְעַיֵּן סִימָן קנ״ד סָעִיף י״א: ג (יג) חֶרֶס. רַשַׁ״ל קָנָה שֶׁל כֶּסֶף וּבְלִיל שֵׁנִי הַתְחִיל לְהַדְלִיק בָּהּ וּבֵרַךְ לְהַדְלִיק וְשָׁעְשָׂה נִסִּים וְשֶׁהֶחֱיָנוּ, אַף שֶׁבִּשְׁעַת קְנִיָּן יֵשׁ לְבָרֵךְ מִכָּל מָקוֹם נִיחָא לְסַדֵּר בְּרָכוֹת שֶׁהֶחֱיָנוּ עִם אֵלּוּ שְׁתֵּי בְּרָכוֹת. מַטֵּה מֹשֶׁה (סר׳ תתקנ). וּבְסֵדֶר הַיּוֹם הָאֵרִיךְ שֶׁכָּל אֶחָד יִטְרַח לַעֲשׂוֹת לוֹ מְנוֹרָה יָפָה וּמִי שֶׁיָּדוֹ מַשֶּׂגֶת יַעֲשֶׂה שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן הַנֵּרוֹת יַעֲשֶׂה יָפָה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִדִּינָא לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ לְאַחַר הַכְּבִיָּה: (כו) שֶׁעֲדַיִן הוּא מִבְּעוֹד יוֹם. הַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁבְּעֶרֶב שַׁבָּת מְחֻיָּב לְהַדְלִיק קֹדֶם שְׁקִיעָה וְגַם כְּבָר בֵּרַךְ עָלֶיהָ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה, כְּבָר הֶחֱלָה הַמִּצְוָה בְּהֶכְשֵׁר. וְעַיֵּן בְּט״ז (סק״ט) שֶׁחוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דְּקֹדֶם קַבָּלַת שַׁבָּת שַׁיָּשׁ עֲדַיִן זְמַן הַדְלָקָה, מְחֻיָּב לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיק וּבְלִי בְּרָכָה: (כז) וְאִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר וְכוּ׳. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּרָאוּי לְהַחְמִיר לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ (נ) בְּכָל עִנְיָן, וּבִפְרָט אִם נִכְבָּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶם קַבָּלַת שַׁבָּת. וְאִם הוּא קִבֵּל בְּעַצְמוֹ שַׁבָּת וְאַחַר כָּךְ כָּבָה וְיֵשׁ עֲדַיִן זְמַן הָהֵתֵר, מֻתָּר לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיַּדְלִיקֵם [וְאִם אֵין שָׁם מִי שֶׁיַּדְלִיקֵם מֻתָּר לְהַדְלִיק זֶה מִזֶּה]. וּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לְקָנוֹת שַׁעֲרָה לְנֵר חֲנֻכָּה מִן מַה שְּׁנּוֹטֵף מִן הַנֵּרוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, מֵאַחַר דְּאִטְעֲבִיד בְּהוּ חֲדָא מִצְוָה לְתַעֲבִיד בְּהוּ מִצְוָה אַחֲרִיתָא: ג (כח) חֶרֶס. כָּתְבוּ הַסְּפָרִים שֶׁטּוֹב כָּל אֶחָד שֶׁיַּטְרִיחַ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְנוֹרָה יָפָה לְפִי כֹּחוֹ, וְכֵן הַנֵּרוֹת יַעֲשֶׂה יָפָה:

(כז) הַיְינוּ בֵּין שֶׁנִּכְבָּה בְּשׁוֹגֵג אוֹ בְּמֵזִיד, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁכִּבָּה בְּמֵזִיד דִּבְנַדְאֵי מְחֻיָּב לַחֲזֹר וּלְהַדְלִיק מִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ [פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב)]: א (פ) כֵּן מְבֹאָר בָּאֲחֲרוֹנִים: (ג) עַיֵּן שָׁם (סי׳ תרעה) בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) וּבְמַאמַר מָרְדְּכַי (סק״ו) שֶׁמְּפֻקְפָּקִים עַל דִּבְרֵי הַשַּׁ״ז, וְכֵן כָּתַב שָׁם הַפְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ב) שֶׁמִּדְּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (בשבע שיטות שבת כב:) מֻשְׁמָע דְּלֹא כְּוָתֵיהּ: (ג) פְּרִי חָדָשׁ וּמַאמַר מָרְדְּכַי (סק״א), וְכָתַב דְּהָכִי אִיתָא בְּחִדּוּשֵׁי רַשְׁבָּ״א (שבת כב: ד״ה חזינן) וּבְהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ד ה״ט): (ד) וּמִסְתַּבְּרָא שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁמּוּשָׁךְ הַנֵּר שְׁרוּצָה לְחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ מֵהָאַחֶרֶת, דְּגַם כֵּן שַׁפִּיר דָּמֵי כֹּל אֶחָד שֶׁיִּטְרִיחַ לְגַמְרֵי מֵהַנֵּר [פְּרִי חָדָשׁ בְּסוֹף סִימָן תרע״ג]. וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) תָּרַן בְּאַפֵּן אַחֵר דְּמִירֵי שֶׁמְּטַלְטֵל נֵר הַדָּלוּק וּמַנִּיחַ לְנֵר הַמֻּנָּח וּמַדְלִיקָהּ, אֲבָל הַפְּרִי מְגַדִּים מַפְקֵפַק דְּהָא הֵבִיא בְּסִימָן תרע״ב (משז״ז סק״א) בְּשֵׁם לְקוּטֵי מֹהַרַ״י וַוַיְיל (חי׳ דיניז והלכות סי׳ לב) דְּאֵין לְטַלְטֵל נֵר חֲנֻכָּה מִמְּקוֹמָהּ בְּתוֹךְ שְׁעוֹרָהּ, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה דְּטוֹבַר הָאֵלִיָּה רַבָּה דַּהֲלֹא כָּל הַטַּעַם שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ לְצָרְכוֹ הוּא, וְהָכָא הָלֹא רוֹאִין שֶׁמַּנִּיחָהּ לְצָרְכָּהּ נֵר חֲנֻכָּה אַחֶרֶת:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah